

[Ebba Strange.]

unge, der vælger en faglig uddannelse, lærer. Når det her skal ses i sammenhæng med et lovforslag om gymnasieadgang, som vi skal behandle senere på dagen, synes jeg nok, at man stiller netop denne gruppe unge meget uheldigt, hvis man får vedtaget det ændringsforslag, som de borgerlige partier har stillet.

Hvis vi fra SFs side skulle have stillet ændringsforslag – og det snakkede vi om allerede ved førstebehandlingen – ville de være gået på to ting: for det første en hurtigere afvikling af mesterlæren end den, der ligger i lovforslaget, og som altså LO og Dansk Arbejdsgiverforening er blevet enige om. For det andet en lovfæstet selvstændig repræsentation af eleverne i de styrende organer på alle lederne. Vi vil derfor ved afstemningerne i dag stemme for kommunisternes ændringsforslag, og vi vil stemme for det af VS stillede ændringsforslag, der går ud på en afvikling af mesterlæren inden 1979, bare for at manifestere de principielle synspunkter, vi har på dette, og som vi også gjorde rede for under førstebehandlingen.

Jeg vil godt som afslutning i denne runde sige, at vi er i den situation, at unge mennesker i dagens Danmark er så usikkert stillet, som de ikke har været siden 1930'erne. De har udsigt til højst usikre uddannelsesvilkår, højst usikre arbejdsvilkår. Den allermest truede gruppe er den, vi er ved at lovgive for nu. Hvis det borgerlige flertal får sin vilje, vil hele situationen omkring disse praktiske uddannelser stadig være fuldstændig uoverskuelig. Ingen ved, hvornår den ene uddannelse er købt eller solgt. Det vil være usikkert at gå ind i en EFG-uddannelse. Den giver ingen løn, og hvordan skal vi sikre opbygningen af praktiksteder, når vi stadig væk har det frie arbejdsmarked og de frie lærlingetilbud? Nu får oven i købet, hvis vi vedtager det andet lovforslag, som vi også har til behandling, nemlig lovforslag nr. L 169, de private mestre, der tager de private lærlinge, del i den elevrefusion, som ligger i forslag nr. L 169.

Mesterlæren derimod giver sikkerhed for job, den giver sikkerhed for løn, men den giver altså ikke sikkerhed for, at man har fået det rigtige job. Det mest tragiske er selvfølgelig alle dem, der slet ikke kommer i gang med nogen uddannelse, fordi EFG er for usikkert, og fordi man ikke kan få en læreplads; alle ved jo, at lærepladser fortrinsvis fås gennem bekendte og bekendtes bekendte.

Der er blevet talt om parallelitet, parallelitet til 10. klasse, parallelitet til gymnasierne, og der er blevet talt om skoletrætte elever. Nu er jeg selv forfærdelig ked af ordet skoletrætte, for der er én eneste grund til, at folk bliver skoletrætte, og det er, at skolerne ikke passer til de elever, der går der. En af fordelene ved de bedste af vores EFG-skoler er, at de har prøvet at henvende sig til netop de elever, de fik hold i dér. På en eller anden måde er der blevet dannet et billede i nogle af de borgerlige ordføreres udlægninger, som om en EFG-uddannelse i basisåret består i, at man sidder og læser i bøger, ligesom man gjorde i folkeskolen. Det praktiske liv er jo et helt andet, det virkelige liv er et helt andet. Det virkelige liv er, at de unge mennesker får noget at rive i, også mens de går i basisåret.

Nej, det er ikke dér, paralleliteten skal trækkes. Paralleliteten skal trækkes mellem dem, der enten går i EFG-uddannelserne eller i mesterlæren, og dem, der som følge af det, der sandsynligvis bliver udgangen på de afstemninger, vi skal foretage i dag, kommer til stadig væk at svæve i det uvisse, og derfor sandsynligvis bliver skubbet ud i arbejdsløshed, som vil præge dem resten af livet.

Derfor en sidste appel, selvfølgelig først og fremmest til at stemme imod det af det borgerlige flertal stillede ændringsforslag, men i det mindste at stemme for, at vi får lejlighed til, hvis dette vedtages, at genindføre lønnen i basisåret som en lille bitte retfærdighedshandling i forhold til det, vi i øvrigt er ved at foretage.

Jørgen Jensen (DKP):

Lovforslaget, som det blev fremsat, var, som det er nævnt, et resultat af et udvalgsarbejde mellem Dansk Arbejdsgiverforening og LO. Det var efter vor opfattelse ikke det bedst mulige, og derfor bebudede vi også ved første behandling, at vi ville stille ændringsforslag. Det var et spørgsmål om sikring af praktikpladser, det var et spørgsmål om løn i basisåret, og det var et spørgsmål om styringen af hele denne uddannelse.

Det må siges nu, at de borgerlige partiers sammenrotning imod forslaget, imod EFG-uddannelsen, har ændret situationen således, at selv om dette ikke var et godt forslag, havde det dog muliggjort, at man kunne fortsætte med at opbygge den uddannelse, som mange har udtalt var rigtig for den uddannelse til erhvervslivet, man måtte have.